

# เลือกตั้งสหรัฐฯ ใครชนะก็เหมือนกัน

## The Explainer

### Key takeaways

- ประเทศไทยอาจได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญจากนโยบายการค้าของสหรัฐฯ ที่มีต่อจีนและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก เนื่องจากการพึ่งพาการค้าและการลงทุน
- หากสหรัฐฯ ขึ้นภาษีตามที่ผู้สมครรับเลือกตั้งอย่างทรมปีได้เสนอไว้ ผลกระทบต่อการค้าและการลงทุนอาจมีมาก การขึ้นภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ ต่อทุกสินค้านำเข้าจะส่งผลในทางลบต่อเศรษฐกิจไทยโดยรวม

### ใครชนะก็แทบไม่ต่างกันสำหรับไทย

อีกหนึ่งเหตุการณ์สำคัญส่งท้ายปีนี้สำหรับเศรษฐกิจไทย คือการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ที่เกือบจะเป็นนัดล้างตาระหว่าง “โดนัลด์ ทรัมป์” จากรีพับลิกันและ “โจ ไบเดน” จากเดโมแครต แต่เพียง 3 เดือนก่อนการเข้าคูหา กาบัตร์ ไบเดนไปต่อไม่ไหว ส่งไม้ต่อให้กับ “กมล แฮร์ริส” รองประธานาธิบดีคนปัจจุบัน

แม้ว่าโดยผิวเผินการเลือกตั้งในครั้งนี้อาจดูเหมือนว่าทั้งสองฝ่ายจะมีจุดยืนกันคนละฝั่ง โดยเฉพาะนโยบายเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ แต่เมื่อพิจารณาแล้ว ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและตลาดการเงินทั่วโลก รวมถึงไทย อาจจะไม่ต่างกันมากนัก

KKP Research จะมาวิเคราะห์ว่าทำไมการเลือกตั้งในครั้งนี้อาจเป็นเหตุการณ์สำคัญที่จะเปลี่ยนโฉมเศรษฐกิจโลกมากขึ้นไปอีก และไม่ว่าจะใครจะชนะก้าวขึ้นมาเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯ คนต่อไป ผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอาจจะไม่แตกต่างกันนัก จากนโยบายการค้าที่หันมาติดกันคู่ค้ามากขึ้น ต่างกันเพียงแค่ว่าใครจะกีดกันมากหรือน้อย

### โลกาภิวัตน์ไม่เหมือนเดิม

หลายคนมักตั้งคำถามว่า ทำไมจู่ ๆ หลายประเทศในโลกเสรีโดยเฉพาะสหรัฐฯ หันมาขึ้นภาษีนำเข้าและกีดกันทางการค้ามากขึ้น ทั้งที่เศรษฐศาสตร์ 101

มักมีข้อสรุปที่ว่า “การค้าเสรี” เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโลกในภาพรวมมากกว่าและทุกประเทศจะได้ผลประโยชน์จากการค้าไปด้วยกัน

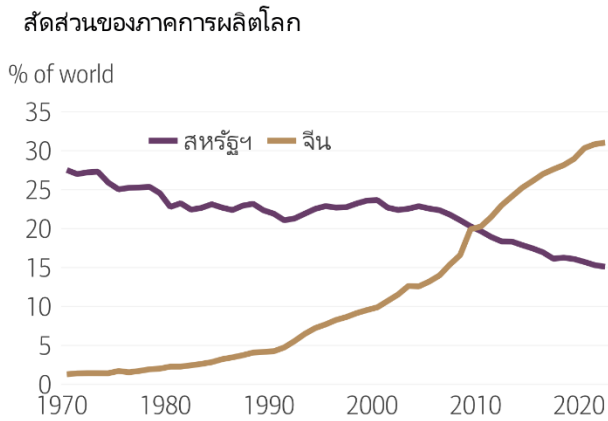
แต่การกีดกันทางการค้าที่มากขึ้น สาเหตุหลักคงเป็นเพราะกระแสโลกาภิวัตน์แบบเดิมกำลังหันกลับมาสร้างต้นทุนมหาศาลต่อเศรษฐกิจสหรัฐฯ เองที่ในช่วงที่ผ่านมาสูญเสียส่วนแบ่งในภาคการผลิตให้แก่ประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะจีน และทำให้การจ้างงานของแรงงานในภาคการผลิตสหรัฐฯ หดตัวอย่างต่อเนื่องหลังปี 2000 จนเมื่อถึงจุดหนึ่งที่เป็นประโยชน์จากการค้าเสรีไม่สามารถชดเชยกับการจ้างงานที่หายไป ความไม่พอใจของกลุ่มแรงงานได้ก่อตัวขึ้น ลุกลามไปยังภาคการเมือง ทำให้นโยบายทางการเมืองไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากหันมาเน้นภาคการผลิตและการจ้างงานในประเทศ

นี่คือที่มาว่าทำไมสหรัฐฯ จึงพยายามออกแบบนโยบายเพื่อนำการลงทุนกลับมาในประเทศตัวเอง และออกนโยบายกีดกันทางการค้า นอกจากนี้ ยังมีประเด็นความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์หรือการเมืองระหว่างประเทศกับประเทศอื่นอย่างจีน รัสเซีย อิหร่าน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญให้กระแสโลกาภิวัตน์ไม่สามารถกลับไปเป็นแบบเดิมได้

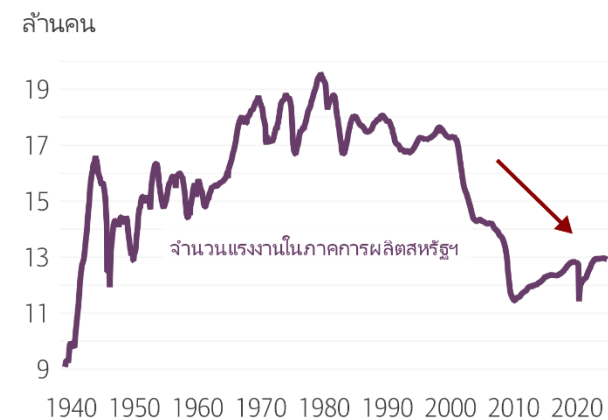
เลือกตั้งในครั้งนี้อาจไม่ว่าใครจะชนะ เรามีโอกาสค่อนข้างสูงที่จะไม่เห็นการค้าโลกและกระแสโลกาภิวัตน์กลับไปเติบโตรุ่งเรืองแบบในอดีต เพราะ

สหรัฐฯ กำลังจะไม่สนใจโลกาภิวัตน์แบบเดิมอีกต่อไปแล้ว ทั้งพรรคเดโมแครตและพรรครีพับลิกันเองต่างมีนโยบายที่กีดกันทางการค้าและการลงทุนกับประเทศอื่นทั้งคู่ ต่างกันเพียงแค่รายละเอียดและเครื่องมือที่ใช้เท่านั้น

โดยทรัมป์จะมุ่งเน้นไปที่การขึ้นภาษีนำเข้าต่อประเทศคู่ค้าในทุกสินค้า ขณะที่แอร์ริสอาจสานต่อนโยบายของไบเดน กล่าวคือการกีดกันการเข้าถึงเทคโนโลยีและใช้การขึ้นภาษีนำเข้าต่อสินค้าสำคัญในบางประเทศเท่านั้น ซึ่งแนวโน้มนี้จะมีผลกระทบค่อนข้างมากต่อกลุ่มประเทศในอาเซียน เพราะส่วนใหญ่เป็นเศรษฐกิจที่มีการพึ่งพาการค้าโลกในสัดส่วนสูงเพื่อสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ หากการค้าโลกมีความเสี่ยงที่ชะลอตัวลงอาจทำให้แรงกดดันต่อเศรษฐกิจในภูมิภาคเพิ่มสูงขึ้นในระยะยาวได้



Source: United Nations Trade & Development, KKP Research



Source: U.S. Bureau of Labor Statistics (BLS), KKP Research

	Trump	Harris
<b>นโยบายการค้า</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ขึ้นภาษีนำเข้า 60% สำหรับสินค้าที่ผลิตจากจีน</li> <li>- ขึ้นภาษีนำเข้า 10% สำหรับสินค้าจากทั่วโลก</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- สานต่อนโยบายของไบเดน ในการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม</li> <li>- กีดกันจีนในการเข้าถึงเทคโนโลยี</li> <li>- ขึ้นภาษีนำเข้าเฉพาะสินค้านำเข้าบางประเภท</li> </ul>
<b>นโยบายภาษี</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ลด Corporate tax เป็น 15% จาก 21%</li> <li>- ลดภาษีคนรวย และธุรกิจขนาดใหญ่</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- เพิ่ม Corporate tax เป็น 28% จาก 21%</li> <li>- ลดภาษีให้ธุรกิจขนาดเล็ก และชนชั้นกลาง</li> </ul>
<b>นโยบายการคลัง</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- แผนงบประมาณขาดดุลอาจเพิ่มขึ้นสูงถึง \$15 trillion ในช่วงเวลา 10 ปี</li> <li>- หนี้สาธารณะสหรัฐฯ อาจสูงถึง 150% of GDP</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- แผนงบประมาณขาดดุลอาจเพิ่มขึ้นสูงถึง \$8 trillion ในช่วงเวลา 10 ปี</li> <li>- หนี้สาธารณะสหรัฐฯ อาจสูงถึง 130% of GDP</li> </ul>
<b>นโยบายผู้อพยพ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- นโยบายกีดกันแรงงานต่างด้าวชัดเจนขึ้น</li> <li>- เดินหน้าสร้างกำแพงชายแดน ส่งผู้อพยพกลับประเทศ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- นโยบายแรงงานต่างด้าวอาจเข้มงวดขึ้นเล็กน้อย เช่น การสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายข้ามพรมแดน</li> </ul>
<b>นโยบายต่างประเทศ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- America First สนใจการรวมกลุ่มกับประเทศอื่นๆ ลดลง</li> <li>- มีแนวโน้มสนับสนุนยูเครนน้อยลง</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- เน้นบทบาทสหรัฐฯ ในการเป็นผู้นำ world order</li> <li>- เรียกร้องให้อิสราเอล-ฮามาสเร่งทำข้อตกลงหยุดยิง เพื่อยุติสงคราม</li> </ul>

ที่มา: KKP Research

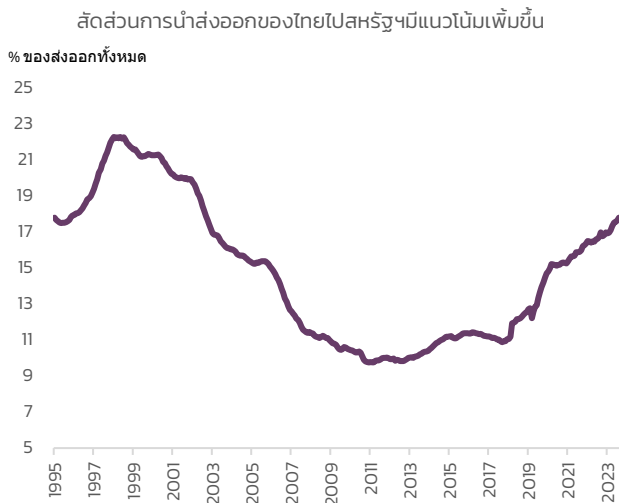
## นโยบายทรัมป์ 'ปั่นป่วน' การค้าโลก

แม้ว่าทั้งสองพรรคมีแนวโน้มที่จะหันหลังให้กับการค้าโลกแบบเสรีมากขึ้น และหันไปเน้นการผลิตภายในประเทศ แต่นโยบายของทรัมป์ที่จะขึ้นอัตราภาษีนำเข้า 60% ต่อสินค้าจากจีน และ 10% กับทุกสินค้าที่มาจากประเทศอื่นทั่วโลก อาจเร่งให้การค้าโลกหดตัวเร็วกว่าที่คาดและจะส่งผลกระทบต่อไทยโดยเฉพาะในด้านการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศ

KKP Research ประเมินว่าผลกระทบจากนโยบายการขึ้นภาษีนำเข้าของทรัมป์มี 5 ด้านสำคัญ คือ

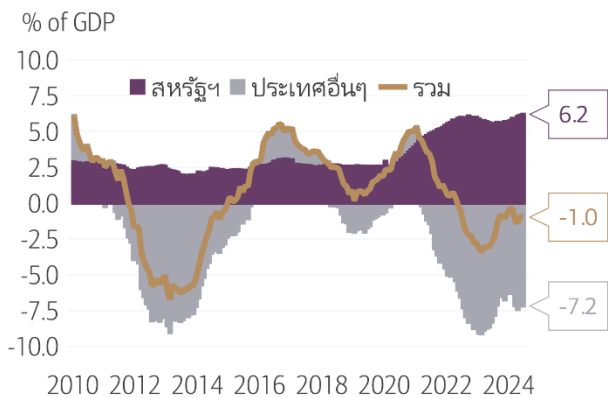
- 1) **ผลกระทบทางตรงจากภาษีนำเข้า 10% (Tariff effect)** การขึ้นภาษี 10% ต่อสินค้านำเข้าสหรัฐฯ จะทำให้มูลค่าการส่งออกไทย

เผชิญกับความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสหรัฐฯ เป็นตลาดสำคัญที่สุดสำหรับสินค้าส่งออกของไทย สะท้อนผ่านสัดส่วนการส่งออกที่เพิ่มขึ้นในช่วงที่ผ่านมาจากเดิมที่ 10% ในปี 2010 เป็น 17.5% ของการส่งออกทั้งหมดในปี 2023 นอกจากนี้ การที่ดุลการค้าของไทยไม่ได้ขาดดุลมากกว่านี้ส่วนหนึ่งเพราะตลาดสหรัฐฯ สามารถรองรับสินค้าส่งออกจากไทยได้มากขึ้น ทำให้ไทยมีการเกินดุลทางการค้ากับสหรัฐฯ สูงขึ้นถึง 6% ของ GDP แต่หากดุลการค้าไทยไปยังสหรัฐฯ ลดลงจากภาชนะนำเข้าที่สูงขึ้นอาจทำให้ดุลการค้าโดยรวมไทยขาดดุลเพิ่มขึ้นไปอีก



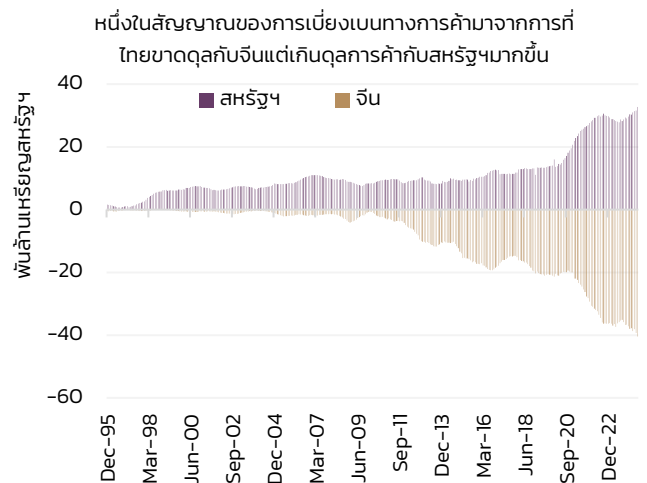
ที่มา: กระทรวงพาณิชย์, KKP Research

### ดุลการค้าไทย

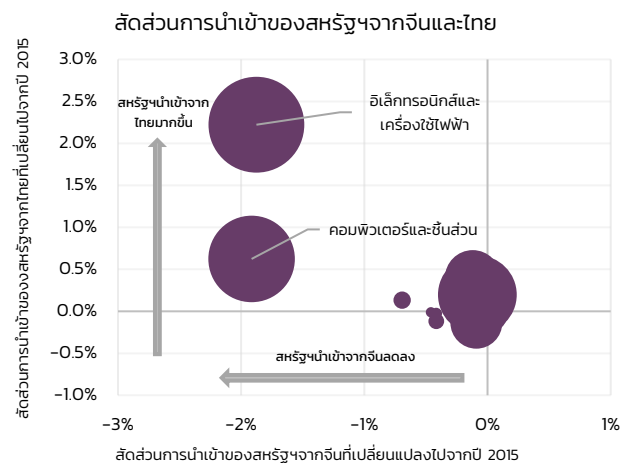


Source: BOT, NESDC, KKP Research

2) การเบี่ยงเบนทางการค้าผ่านตลาดอาเซียน (Trade diversion) ประโยชน์ส่วนหนึ่งที่ไทยอาจได้รับคือหากสหรัฐฯ ปรับขึ้นภาษีนำเข้าจากจีนเป็น 60% ซึ่งอาจทำให้ผู้ประกอบการในสหรัฐฯ หันมานำเข้าสินค้าจากตลาดอื่นในสัดส่วนที่มากขึ้น เช่น อาเซียนที่มีอัตราภาษีนำเข้าที่ต่ำกว่า ซึ่งไทยอาจจะยังได้ประโยชน์จากการเบี่ยงเบนทางการค้าในส่วนนี้ อย่างไรก็ตาม การเบี่ยงเบนทางการค้าอาจเป็นดาบสองคมเพราะมีความเสี่ยงที่จีนจะใช้ไทยเป็นเพียงช่องทางผ่านของสินค้าจีนไปยังสหรัฐฯ เท่านั้น (Re-routing) ซึ่งกิจกรรมนี้สร้างมูลค่าเพิ่มในภาคการผลิตในประเทศไทยน้อยมาก และยังมีเสี่ยงกับการถูกมาตรการตอบโต้อื่น ๆ จากสหรัฐฯ อีกด้วย

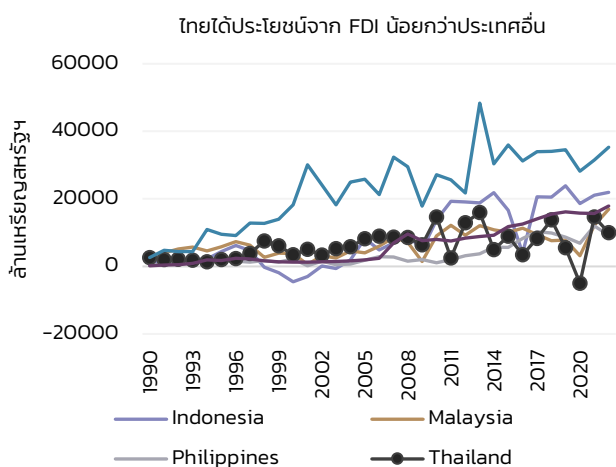


ที่มา: กระทรวงพาณิชย์, KKP Research

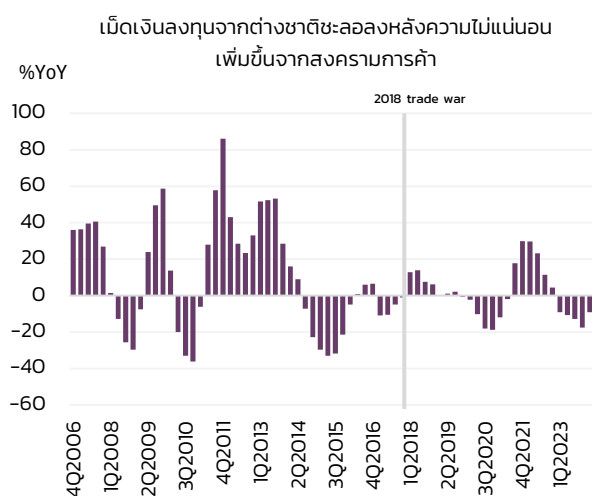


ที่มา: UN Comtrade, KKP Research

3) การโยกย้ายการลงทุนจากต่างชาติเข้ามาในประเทศ (Relocation) เช่นเดียวกับการได้ประโยชน์บางส่วนจากการเบี่ยงเบนทางการค้า หากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ กับจีนยังคงอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องจะทำให้บริษัทข้ามชาติต่าง ๆ มีการกระจายความเสี่ยงในด้านการลงทุนและห่วงโซ่อุปทานมากขึ้น และไทยเองอาจยังได้รับอานิสงส์จากการโยกย้ายการลงทุนจากต่างประเทศโดยเฉพาะจากประเทศจีน อย่างไรก็ตาม ในระยะสั้นอาจเห็นเม็ดเงินลงทุนชะลอตัวเพราะความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลกอาจเพิ่มสูงขึ้นจากสงครามการค้า และประโยชน์ที่ไทยจะได้รับในระยะยาวผ่านช่องทางนี้ อาจน้อยกว่าประเทศอื่น ๆ โดยส่วนหนึ่งเป็นเพราะปัญหาความสามารถในการแข่งขันของไทยเอง

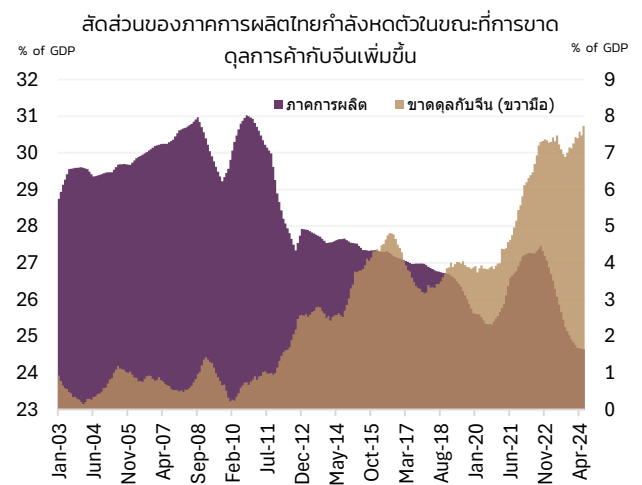


ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, KKP Research



ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, KKP Research

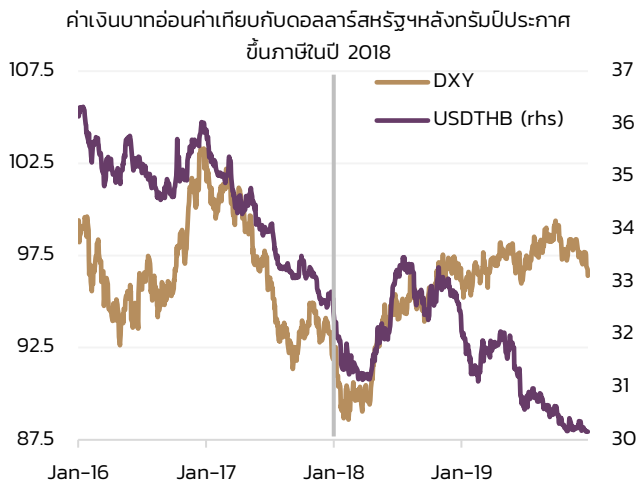
4) ปัญหาสินค้าจีนทะลักรุนแรงมากขึ้น (China dumping) หากสหรัฐฯ ปรับขึ้นภาษีนำเข้ากับจีนเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความเสี่ยงที่อุปสงค์ในจีนชะลอตัวลงแรงยิ่งขึ้น และอุปทานส่วนเกินในจีนไม่สามารถระบายไปยังตลาดสหรัฐฯ ได้ง่ายขึ้น ทำให้สินค้าต่าง ๆ จะถูกนำมาขายในตลาดอื่น ๆ โดยเฉพาะในอาเซียนรวมทั้งไทยมากขึ้นไปอีก ซึ่งสินค้าที่ทะลักเข้ามาจะยิ่งทำให้ผู้ผลิตในไทยเผชิญกับการแข่งขันจากสินค้านำเข้าจากจีนมากยิ่งขึ้น และเสี่ยงทำให้ผู้ผลิตในไทยไม่สามารถแข่งขันได้ ต้องลดปริมาณการผลิตลงต่อเนื่องหรือปิดตัวโรงงาน



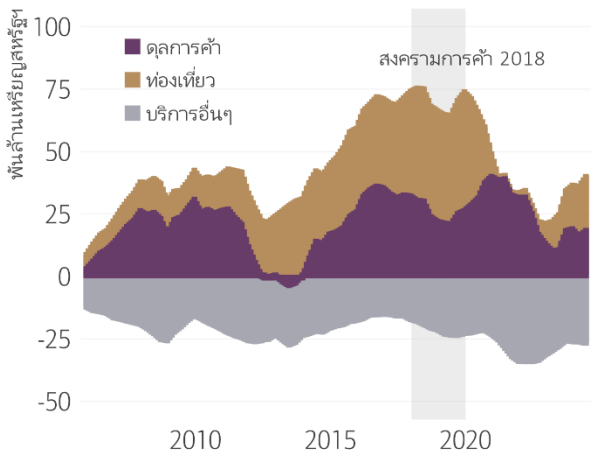
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, KKP Research

5) ค่าเงินในภูมิภาคเสี่ยงอ่อนค่าเทียบกับดอลลาร์สหรัฐฯ ค่าเงินในภูมิภาคเอเชียอาจมีแนวโน้มปรับอ่อนค่าเทียบกับดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อชดเชยกับอัตราภาษีนำเข้าที่ถูกปรับขึ้น หากย้อนกลับไปดูในช่วงสงครามการค้า (Trade war) ในปี 2018 ระหว่างสหรัฐฯ และจีนจะเห็นได้ว่า ค่าเงินบาทปรับอ่อนค่าตามดัชนีดอลลาร์หลังจากที่ทรัมป์ประกาศขึ้นภาษีนำเข้าต่อจีน แต่ในช่วงเวลาดังกล่าวสาเหตุหลักที่ค่าเงินบาทปรับแข็งค่าหลังจากนั้นเป็นเพราะไทยยังได้รับอานิสงส์จากนักท่องเที่ยวจีนที่พอจะช่วยสนับสนุนให้ค่าเงินบาทกลับมาแข็งค่าได้ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันทั้งดุลการค้าที่เผชิญกับปัญหาความสามารถในการแข่งขันและภาษีนำเข้าที่จะสูงขึ้น รวมไปถึงดุลบริการ

ไม่กลับไปสูงแบบในอดีต จะทำให้ค่าเงินบาทมีความอ่อนไหวต่อทิศทางของดอลลาร์และภาชนำเข้าสูงขึ้นกว่าในอดีต



ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, KKP Research



Source: Bank of Thailand (BOT), KKP Research

### จับตาอุตสาหกรรมใหม่รับศึทหนัก

ภายใต้การนำของรองประธานาธิบดีแอริส คาดว่าการดำเนินนโยบายตามสถานะเดิมจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและตลาดการเงินไทยโดยรวม อย่างไรก็ตาม ในกรณีของประธานาธิบดีทรัมป์ ผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจไทยจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่าง ๆ โดยเฉพาะนโยบายด้านการค้า คาดว่าจะมีดังนี้

- สินค้าส่งออกของไทยที่สหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกหลัก เช่น อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และคอมพิวเตอร์ มีความเสี่ยงที่จะ

ถูกปรับขึ้นภาษีนำเข้าและอาจถูกมาตรการตอบโต้เพิ่มเติมจากสหรัฐฯ เพราะอาจเป็นอุตสาหกรรมที่จีนใช้ไทยเป็นช่องทางผ่านเพื่อส่งสินค้าไปยังสหรัฐฯ

- นิคมอุตสาหกรรมน่าจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์หลักจากประเด็นการย้ายถิ่นฐานในระยะยาว แต่ประโยชน์ในระยะสั้นจะถูกบดบังด้วยความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจที่สูง
- การท่องเที่ยว ปีโตรเคมี และบรรจุกภัณฑ์มีความเสี่ยงสูงจากอุปสงค์ของจีนที่ลดลงเนื่องจากภาชนำเข้าจากจีนที่สูงขึ้น
- ภาคการผลิต เช่น เหล็กและเหล็กกล้า เพอร์นิเจอร์ สารเคมี และยานยนต์ รวมถึง SMEs จำนวนมากในธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกมีความเสี่ยงสูงจากการแข่งขันนำเข้าจากจีน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องไปถึงภาคการเงินที่มีความเสี่ยงต่อภาคธุรกิจเหล่านี้สูง ที่อาจจะต้องเผชิญกับคุณภาพสินเชื่อและคุณภาพเครดิตที่มีแนวโน้มด้อยลงในอนาคต

สินค้าส่งออก	ผลกระทบทางตรงจากภาชนำเข้า	ผลกระทบจากการเบี่ยงเบนทางการค้า	ผลกระทบจากอุปสงค์ในจีนที่อาจชะลอลง	ผลกระทบจากปัญหาสินค้านำเข้าที่ถูกลดภาษี
	สัดส่วนการส่งออกไปสหรัฐฯ	สัดส่วนการนำเข้าของสหรัฐฯจากไทยที่เปลี่ยนแปลง	สัดส่วนการส่งออกไปจีน	สัดส่วนการนำเข้าของไทยจากจีนที่เปลี่ยนแปลง
อิเล็กทรอนิกส์	33.2%	2.71%	6.3%	7.3%
เครื่องใช้ไฟฟ้า	27.3%	2.30%	4.2%	15.8%
คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	38.0%	1.58%	11.2%	-3.3%
เครื่องจักร	13.9%	0.33%	7.2%	14.4%
ยางและพลาสติก	19.1%	1.59%	23.3%	19.2%
เคมีภัณฑ์	6.6%	0.25%	16.8%	17.6%
เหล็ก	25.9%	1.13%	3.5%	19.1%
ยานยนต์	7.2%	0.33%	2.0%	24.0%
เพอร์นิเจอร์	47.4%	0.94%	4.5%	26.6%
เครื่องนุ่งห่ม	36.6%	-0.48%	3.5%	-15.1%

สินค้าส่งออก	ผลกระทบทางตรงจากภาษีนำเข้า	ผลกระทบจากการเบี่ยงเบนทางการค้า	ผลกระทบจากอุปสงค์ในจีนที่อาจชะลอตัว	ผลกระทบจากปัญหาสินค้าจีนทะลัก
	สัดส่วนการส่งออกไปสหรัฐฯ	สัดส่วนการนำเข้าของสหรัฐฯจากไทยที่เปลี่ยนไป	สัดส่วนการส่งออกไปจีน	สัดส่วนการนำเข้าของไทยจากจีนที่เปลี่ยนไป
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	5.9%	-2.74%	24.7%	-0.9%
อาหารสำเร็จรูป	12.3%	-1.41%	8.5%	4.6%
ผักและผลไม้	6.1%	-0.09%	54.2%	1.2%

ที่มา: KKP Research

## ความเสี่ยงต่อทางเศรษฐกิจในระยะยาว

ความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจไทยจากการค้าของโลกที่กำลังเปลี่ยนไปเป็น Protectionism มากขึ้น กำลังก่อตัวขึ้นในช่วงที่เศรษฐกิจไทยกำลังเผชิญเปราะบางจากปัญหาเชิงโครงสร้างระยะยาว เช่น หนี้ครัวเรือน สังคมสูงวัย ความสามารถในการแข่งขัน หากดุลการค้าไทยขาดดุลต่อเนื่อง ภาคการส่งออกไม่สามารถเป็นแหล่งระบายสินค้าจากการผลิตในภาคอุตสาหกรรมไทยได้ อาจทำให้การจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมไทยลดลงหรืออัตราว่างงานเพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีผลอย่างยิ่งต่อรายได้และบวกลบของครัวเรือนไทยที่กำลังเปราะบางอยู่แล้ว และอาจทำให้ปัญหานี้ในปัจจุบันเป็นปัญหามักขึ้นไปอีก

นโยบายภาครัฐจึงควรมีการเตรียมพร้อมที่จะรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากแนวโน้มของภูมิทัศน์การค้าโลกที่กำลังเปลี่ยนไป เพื่อไม่ให้ปัญหานี้ลุกลามไปยังครัวเรือนไทยในวงกว้าง อนึ่งแนวทางของนโยบายการค้าไทยแบบเดิมที่มุ่งเน้นการเจรจาข้อตกลงทางการค้าและเปิดตลาดโดยการเจรจาเรื่องการลดภาษีนำเข้าอาจใช้ไม่ได้ผลอีกต่อไป เพราะอัตราภาษีนำเข้าในปัจจุบันก็ลดลงมาอยู่ในระดับต่ำมากแล้ว การมุ่งเน้นไปที่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าไทยและการดูแลไม่ให้เกิดการ

แข่งขันแบบไม่เป็นธรรมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากในการออกแบบนโยบาย

## ผู้เขียน

เคนเน็ท โดนัลด์ นิลเว

นักวิเคราะห์

## KKP Research

โดยกลุ่มธุรกิจการเงินเกียรตินาคินภัทร

### พิพัฒน์ เหลืองนฤมิตชัย

กรรมการผู้จัดการ

หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์

### ณชา อนันต์โชติกุล

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ

หัวหน้าฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจและกลยุทธ์

### ลัทธกิตติ ลากอุดมการ

นักวิเคราะห์

### เคนเน็ท โดนัลด์ นิลเว

นักวิเคราะห์

### อารยา กาญจนะช

นักวิเคราะห์

### บุรกร ทพยสกุลชัย

นักวิเคราะห์

### ณัฐนิชา เทพพรพิทักษ์

นักวิเคราะห์

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชน ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏเป็นความคิดเห็นของฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจและกลยุทธ์ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับกลุ่มธุรกิจการเงินเกียรตินาคินภัทร เว้นแต่จะได้แจ้งไว้และขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงข้อมูลและความคิดเห็นโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า